

POLITIKA / SANACIJA BANK

Nad Banko Slovenije s forenziki in parlamentarno preiskavo

Pred guvernerjem Banke Slovenije Boštjanom Jazbecem je še en težek teden. Medtem ko poslanci zbirajo podpise za izredno sejo državnega zbora, bo že v sredo moral ozadja sanacije bančnega sistema pojasnjevati vladi. Mnenj o tem, da je bila ta predraga, je v politiki vse več.

✎ **Primož Cirman**
Vesna Vuković

Guverner Banke Slovenije **Boštjan Jazbec** za zdaj uživa podporo vlade **Mira Cerarja**, drugače pa o njegovem delu pri sanaciji bančnega sistema menijo v državnem zboru.

Komisija za nadzor javnih financ je včeraj pozvala k ustanovitvi preiskovalne komisije in sprejemu zakona o forenzični reviziji delovanja Banke Slovenije od leta 2010 naprej. Ta bi skušala ugotoviti, ali so bila sredstva za sanacijo bank porabljena negospodarno, prav tako pa bi pod drobnogled vzela obdobje, ko je Banko Slovenijo vodil **Marko Kranjec**. Hkrati se je komisija zavzela za sklic izredne seje državnega zbora, na kateri bo govor o postopkih pri sanaciji bank, in predlagala sprejem zakonodaje, ki bo opredelil večjo odgovornost guvernerja in viceguvernerjev Banke Slovenije. Organe pregona pa je pozvala k ukrepanju pri razčiščevanju morebitnih nezakonitosti.

SMC še zaupa Jazbecu, partnerja vse manj

Prihodnjo sredo bo Jazbec sodeloval tudi na seji vlade. Že včeraj pa so se začela kazati neenotna stališča vladajoče koalicije do dela guvernerja. V največji vladni stranki SMC Jazbeca za zdaj podpirajo. Da »imajo zaupanje v to, kar jim je sporočil guverner«, je včeraj potrdi-

la tudi vodja poslanske skupine SMC **Simona Kustec Lipicer**. Jazbecu v bran je na včerajšnji seji stopil tudi državni sekretar na ministrstvu za finance **Metod Dragonja**. Po njegovem mnenju »je bila cena, ki jo je Slovenija plačala za sanacijo bank, večja, ker se ukrepi niso izvedli že prej«. Precej bolj skeptični do dela guvernerja so v DeSUS in SD. To ne preseneča ob dejstvu, da je SD edina stranka, ki Jazbeca ni podprla že ob imenovanju leta 2013. Vodja nje- ne poslanske skupine **Matjaž Han** je že včeraj napovedal tudi podporo predlogu NSi za sklic izredne seje državnega zbora o odgovornosti Banke Slovenije. Podporo predlogu o preiskavi dela Banke Slovenije je včeraj podal tudi poslanec SD **Matjaž Nemec**.

Jazbec med včerajšnjo razpravo – z izjemo nekdanje predsednice vlade **Alenke Bratušek** – ni imel veliko političnih zaveznikov. V ZL, SDS in NSi so mu očitali, da je država v največje slovenske banke konec leta 2013 vložila preveč denarja in da je bila zato posledično neizbežna razlastitev imetnikov podrejenih obveznic teh bank, ki da ni imela pravnih temeljev. »Zakaj količnik temeljnega kapitala Deutsche Bank znaša dvanajst odstotkov, NLB in NKBM pa več kot dvajset odstotkov? Zakaj ste za relevantno vzeli revizijo, ki je ugotovila slabše rezultate vrednotenja premoženja? Kaj vas je motiviralo?« je guvernerja spraševal predsednik komisije **Andrej Šircelj** (SDS).

Prvi poziv k odstopu guvernerja

Po Jazbecu je padalo z leve in desne. Medtem ko mu je **Janez Janša**, predsednik SDS, ki je

Jazbeca še leta 2007 najglasneje podpirala pri kandidaturi za guvernerski položaj, včeraj očital državno reševanje Factor banke in Probanke, se je **Luka Mesec** (ZL) osredotočil na dokument evropske komisije, ki sta ga ministrstvo za finance in Banka Slovenije vzela kot pravno zavezujočo osnovo za razlastitev podrejenih obveznic. »Tudi če bi bilo sporočilo zavezujoče, pa ni, vsebina predlaga vse kaj drugega kot popolni odpis. Omenja frazo 'write down', torej delni in sorazmerni odpis, ne pa izbrisa. Nera- zumno je tudi, da so bili osnovni scenariji za stresne teste v Avstriji precej bolj ugodni kot v Sloveniji,« je poudaril Mesec, ki je guvernerja pozval, naj ponudi odstop. »Zakaj Banka Slovenije ni uporabila avstrijskega modela in tako kot v primeru Hypo banke komisijo prepričala, da so se postopki začeli že pred letom 2013, kar bi prihranilo izbris podrejenecv?« se je spraševal **Matej Tonin** (NSi).

Guvernerjeva obramba je večino- ma temeljila na navedbah, ki jih je izrekel na sredini novinarski konfe- renci. »Tretjega marca bomo držav- nemu zboru predložili poročilo o tem, zakaj je prišlo do bančne luk- nje, ki bo vključevalo tudi odgovor na vaša vprašanja o vlogi centralne banke pri tem,« je dejal Jazbec. Med drugim je ponovil, da v slovenskih bankah ni preveč kapitala, da so te še vedno v državni lasti, torej gre za premoženje vseh davkoplačevalcev, da se z evropsko centralno banko ni dalo usklajevati drugače, da odločb Banke Slovenije niso objavljali zara- di zakonodaje, ki tega ne dovolju- je... Kljub temu Jazbec »podpira fo- renzično preiskavo, ki bo odprla te stvari«, razprave o pravnih vidikih izbrisa pa vidi kot »nespoštovanje pravne države«. »Počakajmo na odločitev sodišča,« je poudarjal Jaz- bec, ki v zadnjih napadih na Banko Slovenije vidi tudi želje, da se usta- vijo postopki privatizacije, kar je po njegovem slabo.

Čufer in Arhar za zunajnsodni dogovor z izbrisanimi

Jazbeca je javno podprla le Bratuškova, ki je vlado vodila v času sanacije bank. V »razpravah o tem, ali smo delali prav ali ne, vidim le preusmerjanje pozornosti z Družbe za upravljanje terjatev bank, ki v teh dneh pod ceno prodaja premoženje«. Nekoliko drugačno stališče je imel **Uroš Čufer**, minister za finance v njeni vladi. Menil je, da je pri reševanju vprašanja razlaščenec možen tudi kompromis, recimo

z udeležbo imetnikov izbranih obveznic pri dobičku DUTB.

Za »kompromis, mimo sodišča«, je tudi predsednik Združenja bank in nekdanji guverner Banke Slovenije **France Arhar**. »30. septembra 2013 je bilo v slovenskih bankah 3,2 milijarde evrov na 44 milijard evrov bilančne vsote. Če primerjam to z nekaterimi državami, je tu velika razlika. Kako je mogoče, da je po stresnih testih prišlo do povsem drugih števil? Če se ugotovi, da je bil izbris, ki ga sam nisem ni-

koli podpiral, bo cena zelo visoka,« je pojasnil Arhar. »Po sodni praksi sodišča EU sporočilo evropske komisije ni pravno zavezujoč vir. V primeru dodelitve pomoči bi se presojalo po direktivi, v primeru spora pa se presoja zakon in ne interni akt. Pred slovenskimi sodišči se bo zato znašlo za 600 milijonov evrov tožb, od določenega datuma bodo začele teči tudi obresti,« pa je opozoril odvetnik Vseslovenskega združenja **malih delničarjev Miha Kunič**.

Guverner Jazbec v zadnjih napadih na Banko Slovenije vidi tudi želje, da se ustavijo postopki privatizacije, kar je po njegovem mnenju slabo. Bojan Velikonja

Ko Marko Kranjec obiše Janšo

Janez Janša je včeraj na seji razkril, da ga je februarja 2013, ko je nekdanji premier v zadnjih izdihljajih svoje takratne vlade začasno vodil še ministrstvo za finance, obiskal nekdanji guverner Banke Slovenije Marko Kranjec. Tema sestanka: predlog guvernerja, da bi Factor banko pripojili NKBM. »Zanimalo me je, zakaj je ta banka pomembna. Gospod Kranjec mi je odgovoril, da so v njej pomembni komitenti. Da je v njej za 350 milijonov evrov pomembnih vlog. Zaradi tega se banke pozneje ni dalo v stečaj, ampak likvidiralo tako, da nihče ni bil prikrajšan, četudi je sedanji guverner nekoč drugače menil,« je dejal Janša. Ob tem velja spomniti, da je Banka Slovenije še junija 2012, torej le osem mesecev pred Kranjčevim obiskom pri Janši, Factor banki izdala celo dovoljenje za prevzem kvalificiranega deleža v KD Banki.

Zakaj količnik temeljnega kapitala Deutsche Bank znaša dvanajst odstotkov, NLB in NKBM pa več kot dvajset odstotkov? Zakaj ste za relevantno vzeli revizijo, ki je ugotovila slabše rezultate vrednotenja premoženja?

Andrej Šircelj, SDS

Tudi če bi bilo sporočilo zavezujoče, pa ni, vsebina predlaga vse kaj drugega kot popolni odpis. Omenja frazo »write down«, torej delni in sorazmerni odpis, ne pa izbrisa.

Luka Mesec, ZL